

El futur de la Política Agrària Comuna

El passat 22 de març la Cambra Oficial de Comerç d'Espanya a Bèlgica i Luxemburg va organitzar un dinar-debat amb Phil Hogan, Comissari d'Agricultura i Desenvolupament Rural sobre "**Política Agrícola Comuna: valor afegit per al Futur d'Europa**".

Phil Hogan, Comissari d'Agricultura i Desenvolupament Rural

Aquest darrer mes de març, la Cambra de Comerç d'Espanya a Brussel·les va organitzar una trobada amb el Comissari d'Agricultura, l'irlandès **Phil Hogan**. Informats d'aquest esdeveniment l'Institut Agrícola va enviar-hi una representació. Una trobada que tenia lloc pocs mesos després de tancar l'esborrany definitiu de la Política Agrària Comunitària (**PAC**) que entrarà en vigor amb el nou pressupost comunitari del 2020. Es tracta d'un document provisional del que falta encara concretar alguns elements notables. En primer lloc, el desafiament que suposa, en termes pressupostaris, la pèrdua d'un contribuent net com és Regne Unit que deixarà de ser membre de la Unió Europea el març de 2019 quan es faci efectiu el Brexit. En segon lloc, l'escalada en les amenaces internacionals de "guerra comercial", cada cop més palpables, entre els EUA i la Xina, entre d'altres conflictes menors. En tercer lloc, la conformació d'un text que permeti complir amb els compromisos de la UE en vers l'OMC en matèria de subsidis a l'exportació i barreres no aranzelàries, així com certes polítiques que afavoreixen el sector agropecuari a través de la PAC.

En aquest sentit, el comissari va centrar el seu discurs i va prestar una especial atenció en el futur de la PAC en el context del post-Brexit i les derivades que podem esperar de la guerra comercial a la conca del Pacífic.

Pel que fa a les conseqüències pressupostaries en l'escenari post-Brexit, Hogan es va limitar a assegurar que hi haurà suficient finançament per cobrir la contribució neta del Regne Unit que en 2016 va aportar, en termes nets, 5.708,05 milions d'euros, de manera que la sortida dels britànics del marc comú europeu no suposarà una pèrdua de recursos en la propera PAC. Donat el pes que té la PAC al pressupost comunitari (vora el 40% de la despesa total no financera de la UE) i les prioritats de despesa establertes en les negociacions dels últims anys, caldrà retallar despeses d'altres partides o bé buscar alternatives de finançament fora del pressupost acudint a fórmules de mercat, col·laboracions públic-privades o, fins i tot, plantejant un cofinançament amb els Estats membres de la UE.

Sens dubte, aquesta última possibilitat encara no desmentida per les autoritats europees, suposaria en la pràctica la ruptura del mercat comú atès que els països que tenen més capacitat financera podrien subvencionar més i millor als seus agricultors (el cas dels majors contribuents nets al pressupost com són Alemanya, França i Regne Unit) mentre que països amb majors restriccions pressupostàries tindrien més dificultats per ajudar al seu sector agrícola nacional. Aquest punt s'aclarirà aviat perquè la unitat de mercat i les clàusules de "tracte nacional" formen part de la columna vertebral de la Unió duanera.

Hogan va fer especial èmfasi en la competitivitat de les exportacions europees de productes agraris i del fet evident de que una "guerra comercial" és l'escenari menys desitjable pel món i per a Europa. Fins al moment, les amenaces americanes d'imposar aranzels a productes europeus encara no s'han materialitzat. Malgrat el rebuig de l'Administració Trump, més partidària d'acord bilaterals, el comissari Hogan va parlar dels beneficis de signar tractats multilaterals de lliure comerç com a estratègia per seguir fent avançar el lliure-comerç. Un enfocament que sembla que perd protagonisme en tant en quant tant els EUA com la Xina s'han mostrat més a favor de tractats bilaterals més que d'acords més amplis.

Al fons, a la dreta, els dos representants de l'Institut Agrícola, Javier Santacruz i al seu costat Ignasi Sans (prenent nota).

És un debat que també és intens dins del propi marc de l'OMC on Europa encara té pendents els seus compromisos en matèria de barreres no aranzelàries (regulacions sanitàries, mediambientals i fiscals, entre d'altres) i distorsió de preus d'origen ocasionada per les subvencions agràries. En aquest punt, el comissari va expressar els seus dubtes sobre la influència que té un pagament directe sobre els preus d'origen i la renda dels agricultors. A poc a poc, la PAC va evolucionant des del primer pilar (pagaments directes) al segon pilar (desenvolupament rural condicionat), fins i tot plantejant-se un mecanisme de transferència de fons del primer al segon pilar.

Tot i que el comissari no creu que hi hagi influència en els preus d'origen, involuntàriament reconeix distorsions en els preus al llarg de la cadena alimentària imposant mesures sobre vendes a pèrdues, competència deslleial en productes i serveis provinents de tercers països com Brasil o la Xina i un control més estricte de la cadena posant el focus en els "marges" de la distribució tant majorista com minorista.

La trobada amb el Comissari Hogan va posar de manifest la importància creixent del context global en els afers locals i el paper fonamental que ha de tenir la UE si els Europeus volem defensar de forma efectiva els nostres interessos. D'altra banda, la intervenció de Hogan fa evident la necessitat que té el conjunt del sector agrícola per apostar per la sostenibilitat econòmica. Aquest entorn global que comporta cada cop més exigències a nivell de competitivitat, també suposa les oportunitats que implica poder arribar a nous mercats, més grans i més atractius.